

בעת העבודה, לא נתפגל הקרבן בכך, כי רק עבודה בהכשר מפגלת.

לב-א **בחלק השני**, מבארת המשנה כמה אופנים שבהם ניתן להכשיר את הפסול שנעשה בעבודת הקבלה:

א. וכולן, כל הפסולים לעבודה, **שקיבלו את הדם**, אפילו קיבלוהו במחשבת פסול, שקיבלוהו במחשבה על מנת לאכול את בשר הקרבן או להקטיר את אימוריו **חויץ לזמנו**, **וחויץ למקומו** — לא נתפגל הקרבן מחמת מחשבתם, שהרי הם אינם כשרים לעבודה של קבלת הדם, ואין הקרבן יכול להקבע בפיגול אלא אם הוא נעשה במחשבת פיגול של אנשים הכשרים לעבודתו. ומשום כך, **אם יש דם הנפש**, שנשאר דם הממשיך ויוצא מגוף הבהמה, **יחזור כהן הכשר לעבודה, ויקבל את הדם הנותר היוצא מצואר הבהמה, וימשיך הכהן הכשר הלאה בשאר עבודות הקרבן**.¹ אך אם כהן כשר יחשב מחשבת פיגול בעת קבלת הדם, נתפגל הקרבן במחשבתו, ולא יועיל לחזור ולקבל את שאר הדם במחשבה כשרה, כי הקרבן כבר נפסל.

ב. קיבל הכהן הכשר לעבודה את הדם, ונתן את הדם למי שפסול לעבודה [ונתניה זאת נחשבת כהולכת הדם], לא נפסל הדם והקרבן בהולכת הפסול, אלא יש אפשרות לתקן את ההולכה: **יחזיר הפסול את הדם לכהן הכשר, וימשיך הכהן הכשר בעבודותיו**.²

בחלק השלישי מבארת המשנה את האפשרויות להכשיר פסול שנעשה בעבודת ההולכה:

א. קיבל הכהן הכשר את הדם בימינו, ביד ימינו [כפי ששנינו לעיל טו ב, שקבלה בשמאל פסולה], **ונתן את הדם לשמאלו**, לידו השמאלית — **יחזיר לימינו, וימשיך בעבודותיו**.

ב. קיבל את הדם בכלי קדש, ונתן את הדם לכלי חול — **יחזיר לכלי קדש**. והדם כשר, וימשיך בעבודותיו.

ג. נשפך הדם לאחר שנתקבל בכלי קדש מן הכלי על הרצפה, ואספו, כשר³ הדם להולכה

ויקבל, כיון שכבר חל הפסול.

2. לעיל יד ב מבואר בגמרא שאם הולכה שלא נעשתה ברגל אלא בהושטה בלבד נחשבת הולכה, אין צריך הפסול להחזיר לכשר, כיון שבהושטת הכשר לפסול נתקיימה כבר עבודת ההולכה בכשרות. אלא כוונת המשנה לומר, שיחזור הכשר לצד המזבחה, ויטול את הדם מיד הפסול.

3. מדייק השפת אמת, ממה שכתבה המשנה "כשר" ולא כתבה "אספנו" [כפי שכתבה בדין

שלא תועיל מחשבת הזר על זריקת הכהן, כיון שהכהן הזורק לא ישמע לו לזרוק חוץ לזמנו. ומכל מקום כתב, שיתכן להעמיד המשנה דווקא במחשבת שלא לשמו, שבוה אף הזר פוסל במחשבה.

1. באבי עזרי [תליתאה, הלכות ביאת מקדש, א' הלכה ז'] הוכיח מדין זה שיחזור הכשר ויקבל, שאין עבודת הפסולין הללו פוסלת, אלא החסרון הוא בכך שלא נעשתה העבודה בהכשר, כי אינה כשרה אלא בכשרים לעבודה. כי אם נאמר שעבודתם פוסלת, לא יועיל מה שיחזור הכשר